

Dkt. Gary Yates, Kitabu cha 12, Kipindi cha 23, Obadia

© 2024 Gary Yates na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Kitabu cha 12. Huu ni mhadhara wa 23 kuhusu Obadia.

Kusoma kwa uaminifu orodha ya Maandiko hutulazimisha kuingiliana na sehemu za Biblia zinazotufanya tusiwe na raha, pamoja na vifungu tunavyopenda na kufurahia kuzungumzia wema wa Mungu na upendo wa Mungu na rehema ya Mungu.

Mojawapo ya sehemu zisizopendeza za orodha hii bila shaka itakuwa vitabu hivi katika Kitabu cha 12 vinavyozungumzia vurugu za Mungu na hukumu ya Mungu dhidi ya Waashuri katika kitabu cha Nahumu. Na tutazungumzia hukumu ya Mungu dhidi ya Waedomu katika kitabu cha Obadia. Lakini hatimaye, licha ya sehemu zisizopendeza zilizopo, tena, sidhani kama tunazibadilisha au kuzifuta kwa sababu kwa namna fulani zinapingana na hisia na hisia zetu za kisasa.

Tunaingiliana na picha iliyopo ya Mungu, na tunajifunza kutokana nayo, na tunakua kupitia hiyo. Na kupitia hii tunajifunza siri ya jinsi Mungu anavyotumia mataifa maovu na majeshi maovu na vurugu na vita, hata katika ulimwengu ulioanguka, ili kutimiza, kwa namna fulani, haki yake hadi wakati ambapo kuna azimio la mwisho katika ufalme. Na Mungu anatuomba katikati ya hili tumwamini na kumwamini Mungu mtakatifu na mwenye haki ambaye atafanya yaliyo sawa.

Na Mwanzo anauliza swali, je, mhukumu wa dunia hatatenda yaliyo haki? Na nadhani hilo hatimaye ni jibu tinalopata tunaposoma kitabu cha Nahumu na Obadia. Hata kama hatuwezi kuelewa masuala yote na nadharia na matatizo yanayoibuliwa hapo, pia kuna ahadi ya ajabu katika vitabu hivi vya wokovu. Mungu atawaokoa watu wake.

Mungu ndiye mwenye mamlaka juu ya taifa. Vurugu hii haitashinda hatimaye, na Mungu atawaokoa watu wake. Atawatoa uhamishoni, na hatimaye, ataanzisha ufalme wa amani ambapo panga zitafuliwa kuwa majembe.

Agano la Kale halitukuze vita. Linawasilisha vita kama kitu ambacho Mungu atawakomboa wanadamu kutoka kwake hatimaye. Kwa hivyo, ni muhimu kuzingatia ujumbe wa matumaini na vipengele chanya vya hukumu ya Mungu hapa akilini.

Tunapoangalia wazo la haki ya Mungu, kuna mambo machache tu ambayo nataka kuyataja kwa upande wa Nahumu kabla hatujaendelea na Obadia. Tunaona wazi wazo la haki ya Mungu katika kitabu cha Nahumu kwa jinsi kitabu kinavyozungumzia mabadiliko ya bahati ambayo yatashushwa juu ya Waninawi na Waashuri. Mambo mabaya na mambo mabaya ambayo wamewafanyia watu wengine, tunapaswa

kuona hilo ili kuelewa ni kwa nini Mungu analeta hukumu na vurugu maalum dhidi yao anayoleta.

Kwa sababu hatimaye Mungu atawageuzia vichwa vyao hukumu waliyotenda au mambo maovu waliyoyatendea mataifa mengine. Tumeona hilo hata katika kusoma tu Mambo ya Nyakati ya Babiloni. Mwangwi wa kile Babeli ilichowafanyia Ashuru unaonyesha wazi kile Waashuri walichowafanyia watu wengine.

Kuna njia kadhaa katika kitabu cha Nahumu ambazo wazo hili la kurudi nyuma kwa bahati na Ashuru kupata dessert zake, wazo hilo linaangaziwa. Baadhi ya usemi, itikadi, na taswira ambazo Waashuri walikuwa wakizungumzia wenyewe zinatumika katika kitabu cha Nahumu na ziligeuka dhidi yao ili kuzungumza kuhusu hukumu ambayo Bwana angeleta dhidi yao. Kwa mfano, wafalme wa Ashuru mara nyingi waliwasilisha majeshi yao na mara nyingi waliwasilisha wenyewe au miungu yao kama miungu ya dhoruba ambayo ingewashinda watu waliowazunguka, ambayo ingewashinda watu waliowashinda na kuwashinda kama dhoruba.

Mmoja wa wafalme wa Ashuru atazungumzia kuwa mafuriko makubwa yanayofuta, au Adad, mungu wa Waashuri, ni mungu wa dhoruba. Mmoja wa wafalme anasema; Ninapaza sauti yangu, nikinguruma kama dhoruba. Kwa hivyo, ili kugeuza hilo, Nahumu atasema, hapana, si Adad, si Waashuri.

Mungu mwenyewe ni dhoruba. Vurugu na watu waovu hawatashinda katika hili. Hawatashinda vita hivi.

Hilo ndilo tumaini la kitabu hiki. Mungu hatimaye hushinda kwa sababu yeye ndiye dhoruba. Yeye ndiye mungu wa dhoruba.

Na kwa njia ile ile ambayo Waashuri wamekuja dhidi ya Israeli na Yuda na mataifa mengine kama dhoruba, ndivyo Mungu atakavyowatendea. Mstari wa nne wa sura ya kwanza unasema kwamba Mungu, kama shujaa, hukemea bahari na kuikausha. Huikausha mito yote, milima hutetemeka mbele zake, vilima huyeyuka, na dunia huinuka mbele zake, na ulimwengu na wote wakaa ndani yake.

Kwa hivyo, wafalme wa Ashuru mara nyingi wangezungumzia kuwashinda maadui zao kwa kishindo cha sauti zao tu. Naam, Mungu ndiye mungu mkuu wa dhoruba, na hatimaye Mungu atawashinda Waashuri. Mstari wa 14 unasema Bwana ametoa amri kukuhusu.

Jina lako halitakumbukwa tena kutoka katika nyumba ya miungu yako. Nitaikata sanamu ya kuchongwa. Nitakufanyia kaburi, kwa maana wewe ni mchafu.

Kwa hivyo, Bwana atapigana na miungu ya dhoruba ya Ashuru na atawashinda na kuwashinda. Sura ya kwanza mstari wa saba na wa nane, Bwana ni mwema. Yeye ni ngome siku ya taabu.

Anawajua wale wanaomkimbilia, lakini kwa mafuriko makubwa, atawaangamiza kabisa wapinzani wake na kuwafuata adui zake gizani. Hukumu hii inapokuja na vurugu na uharibifu huu unapotekelezwa kwa Waashuri, kinyume chake, Mungu atatoa kimbilio kwa watu wake. Sasa, kile Nahumu anachosema hapa kuhusu mafuriko makubwa na kuhusu Mungu kama mungu wa dhoruba kinabadilisha moja kwa moja hukumu ambayo Isaya alikuwa ametangaza dhidi ya Yuda mikononi mwa Waashuri katika kitabu cha Isaya.

Sura ya tano katika kitabu cha Isaya mistari ya 29 hadi 30 inasema hivi. Samahani, acha nishikilie hili. Mstari ninaotaka kuusoma hapa, sura ya nane mistari ya saba na ya nane.

Sura ya nane mstari wa saba na wa nane inasema hivi kuhusu Waashuri. Kwa hiyo, tazama, Bwana anawaletea maji ya mto, yenye nguvu na mengi, mfalme wa Ashuru na utukufu wake wote; nayo yatapanda juu ya mifereji yake yote, na kupita juu ya kingo zake zote, nayo yatapita hadi Yuda.

Itafurika na kupita, itafika hata shingoni, na mabawa yake yaliyokunjuliwa yatajaza upana wa nchi yako. Kwa hivyo, jeshi la Ashuru, lilipokuja juu ya Israeli na Yuda, lilikuwa kama mafuriko makubwa yaliyojaa taifa. Mungu atakuwa mungu wa dhoruba.

Mungu atakuja dhidi ya Ashuru kwa njia ile ile. Kumbuka kwamba katika maelezo ya kuzingirwa kwa Ninawi katika sura ya pili mstari wa kwanza na wa 10, adui anayeshambulia mji anaachilia mabonde na mabwawa yanayosababisha maji kufurika kupitia mji. Inabililisha kwa ufanisi hukumu ya Isaya sura ya nane.

Muhimu zaidi, inapindua usemi wa wafalme wa Ashuru wenyewe. Wafalme wa Ashuru pia mara nyingi hujionyesha kama simba hodari au kama wawindaji simba. Tuna muhuri mmoja wa kifalme unaomwonyesha mfalme wa Ashuru akipigana vita vya mkono kwa mkono na simba.

Mara nyingi kuna michoro na mandhari za wafalme wa Ashuru huko Mesopotamia. Hii inarudi nyuma hadi, nadhani, miaka ya 3000 KK, ambapo wanaonyeshwa wakipigana dhidi ya simba. Mfalme, akiwa mwindaji huyu mkubwa wa simba, alizungumzia uwezo wake wa kuwalinda watu wake dhidi ya majeshi yoyote au maadui wowote wa asili ambao wangeweza kushambulia, mfalme aliweza kuwalinda na kuwaokoa.

Kwa hivyo, katikati kabisa ya kitabu hiki, kumbuka kwamba kuna dhihaka dhidi ya simba aliyeanguka. Mji wa Ninawi umekuwa kama pango la simba. Mfalme ametoka nje na amerarua na kurarua mawindo yake na amerudisha mawindo hayo Ninawi.

Mara nyingi, maadui wa Waashuri walirudishwa mjini; waliwekwa kwenye gwaride huko, na kisha baada ya kuteswa, waliuawa. Sasa, yote hayo yatageuzwa kwa sababu simba mkubwa atakufa mwenyewe. Ashurnasirpal, huko nyuma katika karne ya tisa KK, alisema mimi ni simba angurumaye.

Na kwa hivyo tena, inapindua usemi wa Waashuru na kuzungumzia ukweli kwamba Mungu atarekebisha mambo. Sasa, hiki hapa kifungu kutoka Isaya 5 ambacho nilitaka kusoma hapo awali. Jeshi la Waashuru linanguruma kama simba; kama simba wachanga, wananguruma, wananguruma, na kukamata mawindo yao; wanayachukua, wala hakuna awezaye kuyaokoa.

Watanguruma juu yake siku hiyo, kama mngurumo wa bahari. Na mtu akiitazama nchi, tazama giza na dhiki. Kwa hivyo, Isaya alipokuwa akijaribu kuwaonyesha watu hukumu ya kutisha na uharibifu ambao ungekuja juu ya nchi ya Israeli na Yuda, Ashuru ilikuwa simba angurumaye.

Sasa, katika kitabu cha Nahumu, Ashuru inapoanza kuwa mlengwa wa hukumu ya Mungu, simba huyo angurumaye anauawa. Jeshi la Ashuru lilijulikana tena kwa vichwa vyake vilivyokatwa na viungo vilivyokatwakatwa na kwa kupanga maiti na miili na vichwa mbele ya miji waliyokuwa wameshinda, kuwachuna wafungwa wao, au kuwatundika kwenye vijiti. Sasa marundo hayo ya maiti na umwagaji damu na vurugu, sasa haya yatatendeka.

Kutakuwa na mabadiliko ya bahati. Na kwa hivyo, tunasoma kuhusu hili katika mstari wa 3 wa sura ya 3. Wapanda farasi wakikimbia, panga zinazometameta na mikuki inayometameta, makundi ya waliouawa, marundo ya maiti, maiti zisizo na mwisho, wanajikwaa juu ya maiti. Kwa hivyo Bwana atarekebisha mambo.

Kuna mabadiliko ya bahati katika kitabu cha Nahumu. Na hatimaye kile ambacho Ninawi imewafanyia mataifa mengine kitawapata. Sawa.

Wazo hili la haki ya Mungu na Mungu kutekeleza hilo na kutekeleza hilo pia linasimama nyuma ya ujumbe wa hukumu tulionao katika kitabu cha Obadia unaowahusu Waedomu, ambao walikuwa maadui wa Israeli katika historia yao yote. Kwa hivyo, ujumbe wa Nahumu, Mungu atawashughulikia Waashuri. Mungu atawahukumu kwa ukatili wao dhidi ya mataifa.

Ujumbe wa Obadia ni kwamba Mungu atawahukumu Waedomu kwa kiburi chao na kwa kuhusika kwao katika shambulio la Wababeli dhidi ya jiji la Yerusalemu karibu na wakati wa uhamisho wa Babeli. Sasa mambo machache kuhusu mazingira ya

kihistoria na historia. Obadia imewekwa karibu na sehemu ya mbele ya Kitabu cha 12.

Wakati wa kitabu cha Obadia, kulikuwa na mapendekezo kadhaa tofauti kuhusu hili. Limetajwa mapema karne ya tisa KK. Sehemu ya tatizo hapa ni kwamba tuna migogoro kadhaa tofauti kati ya Israeli na Yuda na Waedomu ambayo inaendelea katika historia yao yote.

Pia imetajwa kuwa ya mwisho wa karne ya nne KK, ambayo ni wakati ambapo Edomu hatimaye ilifukuzwa kutoka katika nchi yao na Waarabu wa Nabatae. Kwa hivyo, kuna anuwai hapa. Je, tunaitaja hii kuwa ya kwanza kutoka karne ya tisa hadi karne ya nne? Baadhi ya watu wameiangalia hii na wameona ukweli kwamba iko karibu na mwanzo wa kitabu cha 12 na wameiona hiyo kama hoja ya tarehe ya awali.

Lakini nadhani tunachoendelea hapa ni kwamba kitabu cha Obadia kimewekwa katika kitabu cha 12 katika eneo lake maalum kwa sababu za kimaudhui. Mwishoni mwa kitabu cha Amosi, kuna kutajwa kuhusu Mungu kurejesha kibanda kilichoanguka cha Daudi ili waweze kumiliki mabaki ya Edomu. Hilo linatoa neno la kiungo na neno la msingi linalotuongoza kwenye ujumbe wa Obadia na neno la Bwana na ujumbe wa Mungu na unabii ambao Mungu anao kuhusu kuanguka kwa Waedomu.

Kwa hivyo, kuna maswali kuhusu tarehe na mazingira ya hili. Kuna maswali hata kuhusu utambulisho wa Obadia mwenyewe. Jina hilo linamaanisha tu mtumishi wa Bwana.

Ninaamini kwamba kuna watu 13 tofauti katika Agano la Kale wanaojulikana kwa jina Obadia. Ni jina la kawaida. Labda maarufu zaidi kati ya hawa ni mshauri wa Ahabu ambaye jina lake ni Obadia.

Jambo la kuvutia kumhusu ni kwamba Ahabu alikuwa mfalme mwovu zaidi, mbaya, na asiyemcha Mungu ambaye Israeli imewahi kuwa naye. Hata hivyo, mshauri wake mkuu, Obadia, alikuwa mtumishi wa Bwana ambaye alisaidia kuwalinda manabii wa Bwana. Baadhi wamependekeza kwamba Obadia tunayemzungumzia hapa alikuwa Obadia huyo.

Hata hivyo, labda tunamtazama nabii anayehudumu wakati wa mgogoro wa Babeli. Kwa hivyo, wakati na mazingira, Obadia ni mmoja wa manabii hawa wa Babeli katika Kitabu cha 12 licha ya mahali kitabu kilipo. Waedomu walihusika katika mashambulizi dhidi ya Yuda, huku Nebukadreza akiwatia Yuda chini ya unyenyekevu.

Kilichokuwa kikiendelea hapa ni kwamba Waedomu walitazama uvamizi wa Wababeli dhidi ya Yuda, na walipokuwa wakishinda Yerusalemu, walitazama hii kama fursa ya kuchukua eneo kutoka kwa Yuda upande wa kusini ambapo nchi hizi mbili

zilipakana. Edomu ilitumia udhaifu wa Yuda kama fursa labda ya kurejesha eneo ambalo hapo awali walikuwa wamepoteza wakati fulani kwa Yuda. Ushahidi wa akiolojia unathibitisha kwamba aina hii ya mgogoro ilikuwa ikiendelea kati ya Edomu na Yuda wakati wa mgogoro wa Wababeli.

Barua na maandishi na tabaka kutoka mji wa Aradi, ambao ulikuwa ngome muhimu kusini, zinaonyesha kwamba makamanda wa kijeshi waliokuwa pale waligundua kwamba wangelazimika kukabiliana na Waedomu. Kwa hivyo, Waedomu walijiunga na Wababeli katika kusaidia kutoa adhabu kwa Yuda, lakini pia walitarajia hii kama fursa ya kurejesha na kuchukua eneo. Kwa hivyo hiyo ni katika mgogoro wote unaoendelea kati ya Obadia na kati ya Edomu na Israeli katika historia yao yote.

Huo ndio mgogoro ambao manabii watauzingatia hasa. Ukweli kwamba Wababeli walipokuwa wakileta uharibifu wa Yerusalemu, Edomu walitumia hilo kama fursa ya kuendeleza faida yao wenyewe na sababu zao wenyewe. Kwa hivyo, Kitabu cha Obadia kimeandikwa kwa waliokata tamaa na labda kwa namna fulani watu wenye kejeli wanaoishi uhamishoni, tena ili kuwakumbusha kwamba hatimaye Mungu atawaokoa watu wake.

Mungu hatimaye atawaokoa. Mungu atashughulika na maadui zao. Kushindwa huku walikopewa si kwa sababu miungu ya mataifa haya mengine ni bora kuliko wao.

Mungu ametumia mataifa haya kuwahukumu, lakini Mungu pia atawashinda na hatimaye Mungu atawaangamiza. Kwa hivyo, kuna vifungu kadhaa katika manabii wa Agano la Kale vinavyozungumzia ushiriki wa Edomu katika uvamizi wa Babeli na mashambulizi ya Yuda, ambayo ndiyo msingi wa hukumu yao. Ninaamini kwamba labda hiyo ndiyo mazingira na usuli ambao tunapaswa kuona kwa Kitabu cha Obadia pia.

Kitabu cha Obadia, mistari kadhaa katika Kitabu cha Obadia, ni karibu ujumbe uleule tulionao katika Kitabu cha Yeremia katika maneno ya unabii dhidi ya Edomu yanayopatikana katika Yeremia sura ya 49. Kwa hivyo, kuna uhusiano kati ya ujumbe ambao Yeremia alihubiri dhidi ya Edomu wakati wa mgogoro wa Babeli. Unafanana sana na ujumbe ambao Obadia anahubiri katika kitabu chake pia.

Tena, hatujui hasa maelezo ya kwa nini hili hutokea. Je, Yeremia anamkopesha Obadia? Je, Obadia anamkopesha Yeremia? Je, kuna desturi ya kawaida? Hatimaye, hatuwezi kujibu maswali hayo, lakini tunachohitaji kuelewa ni kwamba kihalali, vitabu hivi viwili vinapatana, na vinaonekana kuzungumzia mgogoro mmoja. Kuna maneno makali sana ya hukumu yaliyosemwa dhidi ya Waedomu katika Zaburi 137 na maneno mengine ya kutisha hapa, lakini tunaielewa yanatoka wapi tunapoelewa mazingira haya na mgogoro huu vizuri zaidi.

Mtungua Zaburi anasema hivi, Ee Bwana, kumbuka siku ya Yerusalemu dhidi ya Waedomu. Unakumbuka wakati Yerusalemu ilipoanguka mikononi mwa Wababeli na jinsi Waedomu walivyofurahia hilo, wakalitumia kwa faida yao wenyewe, na huenda hata walikuwa sehemu ya wanajeshi wa kukodiwa ambao Nebukadreza alitumia kuzingira mji? Kama walivyosema, uuvue, uuvue hadi msingi wake.

Kwa hivyo hiyo ndiyo hatia ya Waedomu. Hiyo ndiyo Obadia anayoizingatia pia. Na zaburi inasema, Ee binti Babeli, uliyehukumiwa kuangamizwa, heri atakayekulipa kwa yale uliyotutenda.

Kwa hivyo, Mungu atawahukumu Wababeli kwa yale waliyoyafanya, lakini Mungu pia atawahukumu Waedomu kwa sababu walishiriki pia katika hili. Na kwa hivyo, mstari wa tisa unawaambia watu hawa wote wawili, Heri atakayewachukua watoto wenu wadogo na kuwapiga kwenye miamba. Sawa.

Na labda si mstari ambao tunaufikiria mara nyingi katika ibada zetu au tunataka kuimba kozi za sifa, lakini hatimaye Mungu atahukumu miji hii kwa aina ile ile ya uvamizi wa kijeshi, kwa aina ile ile ya ukatili ambayo wamewafanyia watu wa Yuda. Ukatili huo utawajia. Na watu wa Mungu wanatazamia kwa hamu wakati ambapo Bwana atarekebisha mambo haya.

Na kwa hivyo tena, licha ya vurugu zilizopo hapa na licha ya ukweli kwamba hii ni sehemu ya kanuni, haitufai. Inazua maswali kuhusu hisia na hisia zetu za kisasa tunaposoma maandishi kuhusu vurugu na vita na mambo hayo yote. Kuna maswali halali ya kimaadili ya kuuliza, lakini hatimaye, ni ukumbusho wa haki ya Mungu na adhabu ya Mungu ya uovu na uovu, tukitumaini kwamba wakati fulani, vurugu haziendelei tu kujiendeleza.

Vita haviendelei tu. Mungu hutenda na kuingilia kati kuwahukumu wale wanaofanya aina hii ya vurugu ili hatimaye, siku moja, kuwe na ufalme wa amani. Kwa hivyo, kuna marejeleo katika Agano la Kale, sio tu kwa historia ndefu ya mgogoro kati ya Waedomu kama wazao wa Esau na Waisraeli kama wazao wa Yakobo, lakini kuna muktadha maalum wa mahali ambapo Waedomu walihusika katika matukio yaliyozunguka mgogoro wa Babeli.

Kifungu kingine ambacho tutakiangalia nje ya Obadia ni Maombolezo sura ya nne, mistari ya 21 na 22. Na Maombolezo yatawarejelea Waedomu pia. Furahi na ufurahi, Ee binti Edomu, ukaaye katika nchi ya Usi, lakini kwako wewe pia kikombe kitapita.

Pia utalewa na kujivua nguo zako zote. Adhabu ya uovu wako, Ee binti Sayuni, imetimia. Hatakuweka uhamishoni tena.

Lakini uovu wako, Ee binti Edomu, atakuadhibu , na kuifunua dhambi yako. Kwa hivyo, hatimaye, Waedomu walifurahi katika kuharibiwa kwa Babeli. Walifurahi katika kuharibiwa kwa Yuda.

Walitumia kama fursa ya kujipatia tena eneo lao. Walishiriki katika vurugu hizo. Mungu ameona hili na hatimaye ataleta haki dhidi yao.

Kuna maneno mengine ya kinabii dhidi ya Waedomu. Tayari tumetaja Yeremia sura ya 49, lakini pia tunayo katika Ezekieli 25, Ezekieli 32, Ezekieli 35, na Yoeli sura ya 3. Amosi anazungumzia jinsi nyumba ya Daudi iliyoanguka hatimaye itakavyomiliki mabaki ya Edomu. Kwa hivyo, hii ni mada inayojirudia katika fasihi ya kinabii.

Sasa, tunapoangalia maelezo mahususi ya kitabu cha Obadia chenyewe, kutakuwa na sababu mbili mahususi kwa nini Mungu ataleta hukumu dhidi ya watu hawa. Tayari tumezungumzia hili. Lakini sababu ya kwanza mahususi, na nadhani katika sehemu ya kwanza ya kitabu katika mstari wa kwanza hadi wa tisa, Mungu ataleta hukumu dhidi ya Waedomu kwa kiburi chao cha kupita kiasi.

Mungu ataleta hukumu dhidi ya Waedomu kwa kiburi chao cha kupita kiasi. Kwa hivyo, tuliuliza swali, hili lilikuwa taifa dogo. Kwa nini walikuwa watu wenye kiburi na majivuno? Naam, walikuwa na kiburi kwa sababu waliamini kwamba vipengele vya kijiografia vya nchi yao viliwafanya wasishambuliwe na mashambulizi ya adui.

Ilikuwa eneo la milimani ambapo waliamini kwamba walikuwa na ngome ya asili na ngome dhidi ya maadui zao. Jina Edomu, ambalo linamaanisha kitu chenye rangi nyekundu na linahusiana na wekundu, linahusiana na wekundu wa miamba na milima iliyopo. Lakini kwa sababu ya miamba hii na miamba hii na milima hii, Waedomu waliamini kwamba wangeweza kujificha huko nje na kwamba hawakuweza kushambuliwa na adui.

Kwa hivyo, inasema katika mstari wa tatu, kiburi cha moyo wako kimekudanganya, wewe uishiye katika pango za miamba. Hiyo ndiyo ilikuwa chanzo cha kiburi chao. Wewe uishiye katika makao yako yaliyo inuka na kusema moyoni mwako, Ni nani atakayenishusha chini? Ujapopanda juu kama tai, uwapokuwa kiota chako kimewekwa kati ya nyota, kutoka huko, Bwana asema, Nitakushusha.

Milima yao na miamba yao na miamba yao na miamba yao na ngome zao havitawalinda kwa sababu mambo hayo hayatamzuia Bwana kuwaangusha. Jeshi la Babeli litavamia huko kwa sababu Mungu atawawezesha kufanya hivi. Na sehemu ya kile unachokiona katika mistari ya ufunguzi ya kitabu cha Obadia, inapozungumzia hukumu ya kiburi cha Edomu, ni kwamba kuna muundo wa kichaa hapa ambapo kitabu kinaanza kwa kuzungumzia kuhusu Bwana kuwa ndiye anayeshambulia Edomu, mstari wa pili hadi wa nne.

Kisha, kuna jeshi la adui linaloshambulia Edomu, mstari wa tano hadi wa saba. Lakini tunarudi katika mstari wa nane na tisa kwa Bwana kuwa ndiye anayeleta shambulio hili na shambulio hili dhidi yao. Kwa hivyo, katika mstari wa nane, Bwana anasema, je, siku hiyo, asema Bwana, sitawaangamiza wenye hekima kutoka Edomu na wenye ufahamu kutoka mlimani Esau?

Mashujaa wako watafadhaika, Ee Temani, hata kila mtu kutoka Mlima Esau atakatiliwa mbali na mauaji yangu. Kile ambacho muundo huu wa kichaa hufanya ni kwamba unahitimisha uvamizi wa jeshi katika mstari wa tano hadi wa saba kwa kauli kwamba Mungu ndiye atakayewaangusha. Kwa hivyo, huu utakuwa mwisho wa pambano kati ya Mungu na Waedomu.

Hatimaye, hili litakuwa suluhisho la mgogoro huu ambao umeendelea kati ya Yakobo na Esau tangu mwanzo. Kumbuka, kulikuwa na mgogoro kati ya Yakobo na Esau tangu mwanzo katika kitabu cha Mwanzo. Ndugu hawa wawili watashindana.

Yakobo ataiba haki ya mzaliwa wa kwanza kutoka kwa kaka yake, na hatimaye, atakuwa mbarikiwa. Hilo likitokea kwa mara ya kwanza, Esau anaazimia kwamba atamuua kaka yake kwa kile ambacho kaka yake amefanya. Kisha, hatimaye, wanafanya amani kati yao.

Kwa hivyo, sehemu ya sababu ambayo Mungu ataleta hukumu kwa Waedomu ni kwamba hawajatimiza kiapo cha Esau alipokubali kuishi kwa amani na kaka yake Yakobo na Waisraeli. Kwa hivyo, katika historia yao yote, wakati wa utawala wa kifalme, kuna migogoro ya mara kwa mara. Daudi atawatiisha Waedomu, na Waedomu watajaribu kuwa huru.

Tunaona Waedomu wakihusika kila mara katika mashambulizi na mauaji au vurugu dhidi ya watu wa Israeli na Yuda hadi wakati wa mgogoro wa Babeli. Hatimaye Mungu atawaangusha Edomu kwa ajili ya kiburi chao. Lakini pia kile ambacho tayari tumezungumzia ni kwamba katika mistari ya 10 hadi 14, Mungu atawaangusha Waedomu kwa sababu ya jinsi walivyowatendea Israeli.

Mstari wa 10: Kwa sababu ya udhalimu uliomtendea ndugu yako Yakobo, aibu itakufunika, nawe utakatiliwa mbali milele. Siku hiyo, ulisimama mbali. Siku ile wageni walipochukua mali zake, na wageni waliingia langoni mwake, na kupiga kura kwa ajili ya Yerusalemu, nawe ulikuwa kama mmoja wao.

Ulishiriki katika utekaji nyara wa Yerusalemu na kuchukuliwa kwa hazina zake. Na katika siku ya Bwana, ulikuwa mmoja wa majeshi ya wanadamu yaliyoshambulia Yuda au yaliyohusika katika hili. Lakini usifurahie siku ya ndugu yako katika siku ya msiba wake.

Usifurahie watu wa Yuda siku ya maangamizi yao, wala usijisifu siku ya dhiki yao, wala usiingie katika lango la watu wangu siku ya msiba wao.

Mstari wa 13, na neno la msiba hapo ni Edomu, ambalo ni wazi, nadhani, ni mchezo wa neno Edomu. Neno siku linarudiwa mara kwa mara hapa. Ili kusisitiza ukweli, Yuda ilipitia siku ya Bwana kwa uvamizi wa Babeli.

Edomu ilikuwa mshirika mkamilifu katika kile kilichowapata Yuda wakati huo. Na hatimaye siku ya Bwana itakuja dhidi ya Waedomu. Na hivyo ndivyo inavyotokea tunapoonaa ujumbe wa hukumu katika mistari ya 1 hadi 14.

Tuna sababu za hukumu, kiburi chao kikubwa, imani yao katika eneo lao la kijiografia. Kisha jambo la pili, mashambulizi yao na ushiriki wao katika uharibifu wa Yuda. Siku ya Yuda sasa itakuwa siku ya Bwana dhidi ya Waedomu.

Kwa hivyo, sehemu ya mwisho ya kitabu cha Obadia ni ujumbe kuhusu siku ya Bwana itakayokuja dhidi ya mataifa yote. Na hivi ndivyo inavyosema katika mstari wa 15, kwa maana siku ya Bwana i karibu juu ya mataifa yote.

Kama ulivyofanya, ndivyo utakavyotendewa, na tendo lako litarudi kichwani pako mwenyewe. Adhabu inafaa kwa uhalifu. Mungu hutimiza haki katika haya yote.

Kwa maana kama vile mlivyokunywa juu ya mlima wangu mtakatifu, tena, kushiriki kwao katika kuanguka kwa Yerusalemu, vivyo hivyo mataifa yote yatakunywa daima; watakunywa na kumeza, na itakuwa kana kwamba hawajawahi kuwapo.

Kwa hivyo, mataifa yaliyoshiriki katika hili yataangamizwa, lakini Mungu anasema, Nitawarejesha watu wangu. Nitarejesha Mlima Sayuni. Israeli ilipitia siku ya Bwana.

Yuda ilipitia siku ya Bwana na hatimaye ilikombolewa. Edomu na mataifa haya mengine ambayo ni adui wa Mungu yatapitia hukumu ya mwisho, na hakutakuwa na marejesho. Kwa hivyo, siku ya Bwana iliyokuja juu ya Yuda inakaribia sasa kuwajia Waedomu.

Kwa jinsi Obadia anavyotumia wazo hilo, dhana ya siku ya Bwana inafanana sana na tunayoiona katika vitabu vingine vya unabii. Inaonekana kana kwamba maono ya unabii yanaunganisha matukio yaliyo karibu na matukio yaliyo mbali. Kutakuwa na hukumu itakayowaangukia mataifa yote na Waedomu watakuwa sehemu yake.

Kadri Babeli inavyotekeleza malengo na malengo yake ya kijeshi, hatimaye Edomu itaathiriwa na hili pia. Lakini inaonekana kana kwamba maono ya kinabii hapa yanaenea zaidi ya mambo yatakayotokea katika siku zijazo. Hukumu iliyowaangukia Yuda na kisha Waedomu na watu wengine mikononi mwa Wababeli ni ukumbusho

kwetu wa hukumu ya mwisho itakayohusisha mataifa yote na ambayo itajumuisha watu wote.

Kisha, hiyo itakuwa utangulizi wa Mungu kuwarejesha watu wake na kusimamisha ufalme wake katika Sayuni. Hii hapa ahadi. Lakini katika Mlima Sayuni, watakuwapo wale watakaookoka, nao utakuwa mtakatifu, na nyumba ya Yakobo itamiliki milki yao wenyewe.

Nyumba ya Yakobo itakuwa kama moto, na nyumba ya Yusufu itakuwa kama mwali wa moto. Kwa hivyo, kutakuwa na uharibifu wa Edomu na urejesho wa Israeli. Nabii, tena, ni kama mtu anayetazama milimani.

Anaona mlima ulio karibu na kuanguka kwa Waedomu na hukumu ambayo Mungu ataleta dhidi yao. Anatazama zaidi ya hapo katika siku zijazo za mbali ili kuona urejesho wa mwisho wa Israeli na hukumu ya maadui wote wa Mungu. Hiyo ni sehemu ya maono haya ya kinabii.

Swali ni kwamba, tuna ahadi hapa kwamba Mungu ataleta hukumu. Nadhani tuna neno lililotolewa ili kuwatia moyo watu waliokata tamaa, kuwakumbusha watu wa Yuda wenye kejeli wanaoishi uhamishoni kwamba Mungu hajakusahau wewe. Atarekebisha mambo.

Swali ni, je, hili liliwahi kutokea kweli? Je, unabii huu ulitimia? Hapa kuna moja ya mambo tunayoyaona tunapounganisha vitabu tofauti vinavyopatikana katika Kitabu cha Kumi na Wawili. Hukumu ya Edomu imetabiriwa katika sura ya kwanza ya Obadia na katika kitabu cha Obadia. Utimilifu wa unabii huu umetajwa katika kitabu cha mwisho cha Manabii Wadogo, Malaki sura ya kwanza, mistari ya pili hadi ya tano.

Hii ni sehemu ya mgogoro kati ya Mungu na watu wake. Mwishoni mwa kitabu cha Malaki, baada ya Israeli kupitia hukumu hizi zote, mgogoro wa Ashuru, mgogoro wa Babeli, na kunyimwa kwa kipindi cha baada ya uhamisho, Bwana anawaambia watu wake, Nimewapenda ninyi. Lakini wanamjibu, umetupendaje? Mungu, unadai kutupenda.

Unatupendaje? Na hivyo, Bwana atawajibu na kujibu hilo. Anasema, Je, Esau si ndugu yake Yakobo asema Bwana, lakini nimempenda Yakobo, bali Esau nimemchukia? Nimeiharibu nchi yake ya vilima na kuwaachia mbweha wa jangwani urithi wake.

Ikiwa Edomu watasema tumevunjwa, lakini tutajenga upya magofu, asema Bwana wa majeshi, wanaweza kujenga, lakini mimi nitabomoa. Nao wataitwa nchi ovu na watu ambao Bwana amewakasirikia milele. Macho yenu yataona hili, nanyi mtasema, Bwana ni mkuu kupita mpaka wa Israeli.

Watu wa Israeli wanasema, Mungu, unadai kutupenda. Tunataka kuona ushahidi wa hilo. Umetupiga kwa mfululizo wa hukumu.

Tunawezaje kujua kwamba unatupenda? Na Bwana anasema, nataka ulinganishe yaliyowapata na yale yatakayowapata Waedomu. Waedomu wameharibiwa. Nchi yao imevamiwa, na hawatajengwa upya.

Hazitarejeshwa. Kwa hivyo, tumaini la mustakabali wa Israeli likilinganishwa na ukweli kwamba hukumu ya Edomu ilikuwa ya mwisho ni uthibitisho mwingine wa ukweli kwamba Bwana alipenda na kuwachagua Israeli na Yakobo, lakini hatimaye akawakataa Esau na Waedomu. Historia itathibitisha kwamba Mungu aliwapenda watu wake.

Lakini Malaki anatuthibitishia kwamba ahadi na unabii uliotolewa katika Obadia, unabii huu ulitimia na unabii huu ulitimia. Kihistoria, inaonekana kutokea katika hatua mbili. Muda mfupi baada ya Waedomu kushiriki katika uvamizi wa Wababeli dhidi ya Yerusalemu, kejeli ni kwamba Wababeli walikuwa wameendesha kampeni dhidi ya Waedomu.

Na kwa hivyo, muda mfupi baada ya kile kilichotokea kwa Yerusalemu, Edomu itapitia jambo lile lile. Kenneth Hoagland, katika ufafanuzi wake kuhusu kitabu cha Obadia, atasema hivi: Kuharibiwa kwa Edomu hakukuwa nyuma sana kwa Yerusalemu. Kutokana na ushahidi uliotawanyika, wa kifasihi na wa akiolojia, inawezekana kuhitimisha kwamba Nabonido alishambulia na kuharibu Edomu wakati wa kampeni dhidi ya Magharibi katikati ya karne ya sita.

Na hivyo, historia ya Babeli, historia ya Mfalme Nabonido mwaka wa 553 KK, inathibitisha kwamba katika mwaka huo, chini ya miaka 40 baada ya kuanguka kwa Yerusalemu, inathibitisha kwamba Wababeli walifanya kampeni dhidi ya Waedomu. Kwa hivyo, Waedomu kwa kiburi chao, walishiriki katika uharibifu wa Babeli wa Yerusalemu. Walikuwa wamesherehekea.

Walikuwa wameitumia kwa tamaa zao za bahati nasibu. Kile ambacho hawakuelewa ni kwamba jambo lile lile lililowapata Yuda lilikuwa karibu kuwapata katika siku za usoni. Utimilifu wa pili wa hili unatokea, nadhani, baadaye katika kipindi cha baada ya uhamisho.

Huenda ikawa ndicho Malaki anachozungumzia hapa. Katika karne ya tano, Waedomu hatimaye wanafukuzwa kutoka katika nchi yao kwa uvamizi wa Wanabatea. Hatimaye Wanabatea watachukua nafasi ya Waedomu katika nchi hii mahususi.

Kama umewahi kuona picha za jiji la Petra au umewahi kupata nafasi ya kutembelea huko, jiji hili la ajabu na majengo yamejengwa moja kwa moja kwenye miamba. Petra

ilijengwa na Wanabatea, watu ambao hatimaye walichukua nafasi ya Waedomu waliokuwa katika nchi hiyo. Sasa uhusiano mwingine zaidi na historia ya kibiblia ni kwamba katika Agano Jipya, Herode anatajwa na Herode anajulikana kama Mwedomu .

Kwa hivyo, iwe hiyo inamaanisha kwamba yeye ni mzao wa kimwili wa Waedomu halisi au kama aliishi tu katika eneo hili, hatimaye ameunganishwa na watu tunaowazungumzia katika kitabu cha Obadia na watu waliopitia hukumu hii katika kitabu cha Malaki. Hatimaye, kwa njia nyingi, yeye ni usemi wa Mwedomu wa mwisho. Wao ni maadui.

Wanahusika katika mauaji na vurugu dhidi ya Waedomu. Wanasaliti agano la udugu. Herode anaonyesha hilo katika maisha yake mwenyewe, na ameunganishwa na historia hii pia.

Kihistoria, kuna marejeleo mengine ambayo yanavutia kuhusu ushiriki wa Waedomu katika uvamizi wa Wababeli dhidi ya Yuda na mashambulizi ambayo Wababeli walifanya dhidi ya nchi ya Yuda. Katika sura ya 27 ya kitabu cha Yeria, tuna kifungu kinachozungumzia ukweli kwamba Waedomu na viongozi wa Edomu na Yuda walihusika katika mazungumzo kuhusu kuunda muungano dhidi ya Wababeli. Tunacho katika sura ya 27 ni kwamba kundi la wajumbe kutoka Edomu, kutoka Moabu, kutoka Amoni, kutoka Tiro , na kutoka Sidoni, walikuja Yerusalemu kushauriana na Sedekia na washauri wake na watu wake wa kijeshi.

Wanajadili uwezekano wa muungano wa kijeshi. Mkutano huo na mkutano huo huko Yerusalemu ulifanyika mwaka wa 593 KK. Mkutano huu ulipokuwa ukiendelea, Yeria aliwaonya wajumbe hawa, akawaonya mabalozi hawa kutoka nchi hizi tofauti kwamba muungano wowote, muungano wowote dhidi ya Wababeli hatimaye haungefanikiwa.

Anavaa nira shingoni mwake na kuibeba kupitia jiji, akizungumzia ukweli kwamba Mungu atawatia mataifa haya yote chini ya mfalme wa Babeli. Kwa hivyo, mnamo 593 KK, Waedomu na viongozi wa Yuda walikuwa wakizungumzia uwezekano wa kuwa washirika. Yerusalemu ilipoharibiwa mnamo 586 KK, Waedomu walikuwa maadui, nao walijiunga na Wababeli.

Inaakisi kwa kiasi fulani historia nzima kati ya Waedomu na Waisraeli katika Agano la Kale lote. Sasa tumeangalia ujumbe huu wa kuvutia, historia ya kuvutia. Tumezungumzia kuhusu hukumu mbili ambazo Mungu hutekeleza katika historia.

Katika kitabu cha Nahumu, Mungu anawatumia Wababeli hatimaye kuwahukumu na kuwaangamiza Waninawi. Katika kitabu cha Obadia, Mungu anawatumia Wababeli na kisha Wanabate hatimaye kuwahukumu Waedomu. Lakini swali tunalouliza, na

wakati mwingine hili ni swali tu unalopaswa kushughulikia unapofundisha Agano la Kale, ni nani anayejali? Lilitokea muda mrefu uliopita.

Kwa nini tunapaswa kuwa na wasiwasi kuhusu hili? Au kuna umuhimu gani au lolote kati ya haya kwetu tunapofikiria kuhusu jinsi Mungu anavyoshughulika nasi au na mataifa leo? Nadhani kuna mengi zaidi katika kitabu cha Nahumu na kitabu cha Obadia kuliko somo la historia tu. Ujumbe wa kudumu wa kitheolojia unaotokana na vitabu hivi ni kwamba kwa njia ile ile ambayo Mungu aliihukumu Ninawi, na kwa njia ile ile ambayo Mungu aliihukumu Edomu hapo awali, na jinsi Mungu alivyoihukumu mataifa mengine hapo awali, ni uthibitisho wa kuendelea kwa Mungu kuhusika katika historia. Ni ukumbusho wa hukumu ya mwisho ya mataifa itakayotokea katika siku ya mwisho ya Bwana.

Kwa hivyo, hili si jambo lililotokea kihistoria tu. Ni mfano wa mambo ambayo yataendelea hata katika siku zijazo za kiama. Mungu bado ni mkuu juu ya mataifa.

Mungu bado anawawajibisha kwa ukiukaji wao wa agano la Nuhu na kwa kufanya vurugu na umwagaji damu na mambo yote haya. Kwa hivyo, kuna ujumbe wa kudumu kwa mataifa. Wakati wowote taifa linapoendeleza dhambi ya Ashuru, Mungu anawawajibisha.

Atawahukumu katika historia au kieskatolojia. Mataifa yanapotekeleza uhalifu uliofanywa na watu kama Waedomu, Mungu anawawajibisha. Mungu atawahukumu maadui zake na wale wanaowakandamiza watu wake.

Kwa hivyo, kuna ujumbe wa kudumu unaotokana na hilo. Nadhani kuna baadhi ya vifungu vinavyoonyesha wazi hili, kwamba tunaangalia zaidi ya ujumbe wa kihistoria tu. Nahumu sura ya 3, mistari ya 4 hadi 7. Nataka kurudi nyuma na kusoma maelezo ya hili.

Kuharibiwa kwa Ninawi kama kahaba mchafu kwa sababu ya jinsi alivyowavutia na kuwashawishi mataifa katika muungano naye kwa sababu ya nguvu zake na utajiri wake na kisha akatumia hilo kwa madhumuni yake mwenyewe. Ole ulio juu ya Ninawi unasema hivi, Kwa ajili ya uzinzi wote usiohesabika wa kahaba, hirizi zake nzuri na hatari, anayesaliti mataifa kwa uzinzi wake na watu kwa hirizi zake, tazama, mimi niko kinyume nawe, asema Bwana wa Majeshi, nami nitainua marinda yako juu ya uso wako, nami nitawafanya mataifa waone uchi wako na aibu yako. Hii haikubali ukatili dhidi ya wanawake, lakini inatumia sitiari yenye nguvu sana kusema kwamba kahaba huyu ambaye amewakandamiza na kuwatumikisha mataifa haya mengine kwa kutumia hila zake na hirizi zake hatimaye atapata adhabu kwa makosa yake.

Katika Ufunuo sura ya 18, tunapoangalia hukumu ya mwisho ya Mungu ya himaya ya mwisho na himaya ya Mpinga Kristo au himaya ya mwisho ya siku za mwisho au hukumu ya himaya iliyoakisiwa katika karne ya kwanza, Milki ya Kirumi, na jinsi

inavyoakisi maadui wa Mungu watacaoendelea hadi mwisho kabisa. Kuanguka kwa Babeli kunaelezwa hivi katika Ufunuo 18. Babeli Mkuu imeanguka, imeanguka.

Amekuwa makao ya mashetani, na makao ya kila roho mchafu. Mstari wa tatu: Kwa maana mataifa yote wamekunywa divai ya hasira ya uasherati wake, na wafalme wa dunia wamezini naye, na wafanya biashara wa dunia wametajirika kutokana na nguvu ya maisha yake ya anasa. Picha ya kahaba hapo haizungumzii hasa kuhusu ngono.

Tena, inazungumzia kuhusu himaya kubwa inayotumia nguvu na utajiri wake kama kisingizio cha kushawishi na kushawishi mataifa haya mengine na kisha kuyakandamiza na kuyatumia kwa madhumuni yao wenyewe. Hukumu ya Ninawi kihistoria katika Nahumu sura ya tatu inafanana kabisa na hukumu ya Babeli Mkuu itakayotokea katika siku zijazo. Hapa kuna mfano wa Mungu akihukumu kihistoria falme hizi mbaya, mbaya, na zenye kukandamiza.

Mungu aliihukumu Milki ya Ashuru. Hatimaye Mungu aliihukumu Milki ya Babeli. Sababu ya kitabu cha Ufunuo kutumia neno Babeli kuzungumzia kuhusu himaya hii ni kwamba Roma, kwa njia nyingi, ilikuwa tu uundaji upya wa Milki ya Babeli.

Uainishaji uliopo, vema, ni kwa njia ile ile, kwamba Mungu alianguka himaya hii yenye vurugu na uovu katika Agano la Kale; iwe ilikuwa Ashuru au Babeli, Mungu ataifanyia Roma jambo lile lile. Mfano katika kitabu cha Ufunuo unaangalia zaidi ya wakati ujao ulio karibu na wa karibu na kile kilichokuwa kikiendelea katika siku za Yohana. Unatazamia wakati ujao na himaya nyingine na mwendelezo wa ufalme huu wa mwanadamu ambao unapingana na Mungu katika siku zijazo na unasema, Mungu atahukumu himaya hiyo, na Mungu atahukumu mataifa katika siku zijazo kwa sababu ile ile ambayo amewahukumu hapo awali.

Kwa hivyo, kuna mpangilio uliowekwa hapa ambao utaendelea hadi mwisho kabisa. Milki ya mwisho katika Ufunuo 18, iwe ni Roma au himaya fulani katika siku zijazo za mbali, haimaanishi kwetu kwamba Mpinga Kristo ataweka makao yake makuu katikati mwa jiji la Babeli au katikati mwa jiji la Baghdad, lakini inatumia Babeli kama sanamu na mpangilio ambao utaendelea katika historia yote. Ninaamini tunapoangalia sura ya 5 ya Mika, mstari wa 1 hadi 6, tunaona kitu kile kile.

Kutakuwa na mfalme atakayetoka katika ukoo wa Daudi na atamrudisha Daudi na atamshinda Mwashuri atakayeingia nchini. Mungu atakapomtumia Masihi kuwashinda maadui zake wakati wa kuja kwa Yesu mara ya pili, adui hapo anaelezewa kama Waashuri. Hiyo haimaanishi kwamba kutakuwa na uamsho mkubwa au ufufuo wa Waashuri.

Inamaanisha tu kwamba ufalme na mataifa na maadui wa Mungu ambao Mungu atawaanguka hatimaye katika siku zijazo wakati wa kuja kwa Yesu mara ya pili

watakuwa aina ile ile ya ufalme na aina ile ile ya watu ambao Mungu alishughulika nao alipoihukumu Babeli. Ninaamini aina hii ya matumizi ya uwakilishi wa mataifa pia yanaonekana katika Agano la Kale tunapoangalia hukumu ya Waedomu. Mojawapo ya mifumo unayopata unapopitia unabii na ni aina ya ufalme wa amani na ustawi na baraka ambazo Mungu atawaletea watu hawa.

Vifungu hivyo mara nyingi huunganishwa waziwazi na vifungu vinavyozungumzia hukumu na uharibifu wa Waedomu. Kwa mfano, katika Isaya sura ya 34, baraka hii ambayo Mungu anayo kwa Israeli katika siku zijazo, inafuatwa katika Isaya sura ya 35, hukumu ya Edomu. Katika kitabu cha Ezekieli, una kitu kile kile.

Unapozungumzia sura ya 36 na 37 na Mungu akiinua Israeli katika mifupa mikavu na yote hayo, na Mungu akifanya agano jipya na kuwapa watu wa Israeli moyo mpya, ahadi hiyo inatanguliwa mara moja na kauli inayohusu hukumu ya Waedomu. Kwa hivyo, hii inasema nini? Tena, si lazima kwamba Waedomu watakuwa nguvu kuu ambayo Mungu atalazimika kuishinda na ambayo Masihi ataishusha wakati wa kuja kwake mara ya pili atakapopanda farasi katika vita vya Har-Magedoni, lakini ukweli tu kwamba hukumu ya Waedomu hatimaye inawakilisha hukumu ambayo Mungu ataleta dhidi ya watu wote. Isaya sura ya 63 inaweza kuwa kifungu cha mfano kinachofanya hivi.

Isaya anamwona mtu akitoka Bozra, kutoka nchi ya Edomu, na amefunikwa na madoa ya divai. Inasema kwamba amekuwa kwenye shinikizo la divai, akikanyaga zabibu kwenye shinikizo la divai. Lakini kama mtu huyu anavyomkaribia, tunatambua kwamba mtu huyu ni Yahweh.

Na Yahweh anarudi kutoka Edomu kama shujaa. Na kilicho kwenye vazi lake si madoa ya divai, bali ni damu ya adui yake. Hukumu ya Mungu ambayo Mungu ataitekeleza dhidi ya mataifa adui inalinganishwa na kukanyaga mataifa haya kwenye shinikizo la divai.

Edomu ni mfano mwakilishi wa hilo. Na tunapoangalia hilo na kusema, Mungu wangu, sipendi taswira hiyo ya Mungu. Sioni jinsi aina hiyo ya Mungu inavyolingana na Mungu wa Agano Jipya.

Sioni jinsi Mungu wa Agano la Kale anavyolingana na Mungu ambaye ni baba wa Yesu na upendo wa Yesu. Naam, picha tunayopewa ya Yesu atakaporudi wakati wa kuja kwake mara ya pili imechukuliwa moja kwa moja kutoka Isaya 63. Na sasa badala ya Yahweh kuwa yule anayerudi kutoka Bozra akiwa na vazi lake lililofunikwa na madoa ya divai, ni Yesu mwenyewe anayepanda juu ya shujaa ili kutekeleza hukumu ya mwisho ya mataifa na kuyaangamiza katika hukumu yake.

Kwa hivyo, hukumu ya Edomu katika kitabu cha Obadia, hukumu ya Ninawi katika kitabu cha Nahumu si somo la kihistoria tu kwetu. Ni ukumbusho wa hukumu ya

mwisho. Hukumu zote za Mungu katika historia yote ni ukumbusho wa hukumu kubwa zaidi ambayo bado inakuja.

Manabii wanatukumbusha kwamba mataifa yanawajibika kwa agano la Nuhu kwa njia ile ile ambayo Mungu alihukumu mataifa katika karne ya 8, karne ya 6 au karne ya 5 kabla ya wakati wa Kristo. Mungu pia anahukumu mataifa leo na kuyawajibisha kwa kutimiza maagizo ya agano la Nuhu. Suala moja la mwisho na wazo tu ambalo nataka kuuliza hapa ni kwamba matibabu maarufu ya unabii mara nyingi yataibua swali, je, kuna marejeleo yoyote kuhusu Marekani katika unabii wa kibiblia? Na wakati mwingine tutakuwa na kitabu maarufu kama The Harbinger ambacho kitajaribu kuchukua kifungu kama Isaya 9 na kusema, huu ni unabii maalum wa hukumu ya Amerika.

Hakuna vifungu dhahiri vinavyozungumzia Marekani katika unabii, lakini vifungu hivi vinahusu Marekani kwa njia ile ile ambayo vinahusu kila taifa. Na kwa hivyo tunachofanya mara nyingi na unabii katika Agano la Kale ni kwamba tunafanya kosa baya la kifalsafa. Mara nyingi, tunaposoma manabii au kuwasikia wakihubiri, tunalinganisha Israeli na Marekani.

Na vifungu hivi kuhusu Israeli hatimaye vinahusu Marekani. Hatua hiyo ya kifalsafa ni tatizo kwa sababu mbili maalum. Kwanza, ni mbaya kitheolojia.

Mungu alikuwa na uhusiano maalum wa agano na Israeli ambao hakuwa nao na taifa lingine lolote, ikiwa ni pamoja na Marekani. Pia ni sitiari mbaya ya kihistoria na kisiasa kwa sababu badala ya kuwakilisha taifa lililokandamizwa kama Israeli, tunawakilisha mataifa yenye nguvu zaidi kama Misri, Ashuru, na Babeli. Huenda tusiwe himaya mbaya kwa njia sawa na Waashuri au Wababeli, lakini hatimaye, kwa jinsi tunavyoendeleza uhalifu wao na kwa jinsi tunavyofuata ukandamizaji wao, vurugu zao, uchoyo wao, unyanyasaji wao, dhuluma zao, hatimaye tutawajibika kwa Mungu kwa njia ile ile waliyokuwa nayo.

Nataka kumalizia kwa nukuu kutoka kwa kitabu nilichosoma kinachoshughulikia suala hili hivi majuzi, kitabu cha Peter Leithart, *Between Babel and Beast*. Na anazungumzia jinsi tunavyopaswa kuiona Amerika kama himaya kwa mujibu wa Biblia. Je, tunapaswa kuiona Amerika kama watu wa agano la Mungu, au Marekani ni watu wa Mungu, na je, wanapaswa kulinganishwa na Israeli? Nadhani anatupa mtazamo muhimu hapa na nataka kumalizia na hili.

Anasema, kwa kuongozwa na maadili ya Kikristo na itikadi ya Kikristo ya Marekani, Amerika ni nzuri zaidi kuliko mataifa mengi makubwa. Lakini mwishowe, sisi ni taifa lingine kubwa, taifa lingine la dunia linalotenda kwa maslahi yetu wenyewe huku likijiambia kwamba tuna maslahi bora ya ulimwengu. Kwa kadiri tunavyotaka kuufanya ulimwengu uwe mfano wetu, sisi ni Babeli.

Sisi si mnyama, lakini tunashirikiana kwa uhuru na wanyama kama itatimiza malengo yetu ya kisiasa. Nashangaa ni kwa muda gani tunaweza kukaa katika hatua hii bila kuchukua tabia za ngono za kinyama sisi wenyewe. Hata hivyo, kwa sasa, Amerika iko kati ya Babeli na mnyama.

Nadhani hiyo ni njia nzuri ya kukadiria hili. Kwa hivyo, ujumbe kwa Wakristo. Kumbuka kwamba wewe ni wa Yesu kwanza na wa mwisho.

Kumbuka kwamba kanisa, si Amerika, ndilo mwili wa Kristo na tumaini la kisiasa la wakati ujao. Kumbuka kwamba haijalishi limehudumia jiji la Mungu kiasi gani, Amerika yenyewe ni sehemu ya jiji la mwanadamu. Kumbuka kwamba Ekaristi ni karamu yetu ya dhabihu.

Makanisa ya Marekani yamekuwa na Wakristo wenye nidhamu kwa muda mrefu katika Umarekani, na hilo hufanya ushiriki wa Kikristo katika siasa za Marekani kuwa laini zaidi wakati mwingine kuliko inavyopaswa kuwa. Makanisa lazima yatubu Umarekani wetu na kuanza kukuza wafiadini, waumini ambao ni mashahidi wa imani kwa maana ya asili ya ushuhuda na maana ya mwisho ya wanaume na wanawake, tayari kumfuata mwana-kondoo hadi msalabani wa kifalme. Ujumbe ambao Mungu anatupa kuhusu Ashuru na Edomu katika vitabu vya Nahumu na Obadia, mtawalia, si masomo ya kihistoria tu.

Ni maonyesho yenye nguvu ya jinsi Mungu anavyoshughulika na mataifa na ukumbusho wa haki ya mwisho ambayo Mungu ataleta dhidi ya uovu wote, vurugu zote, na upinzani wote dhidi ya ufalme wake.

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Kitabu cha 12. Huu ni mhadhara wa 23 kuhusu Obadia.